

FAV 259

**Šaty /
Kostým /
Móda ve
filmu**

Mgr. Šárka
Gmíterková

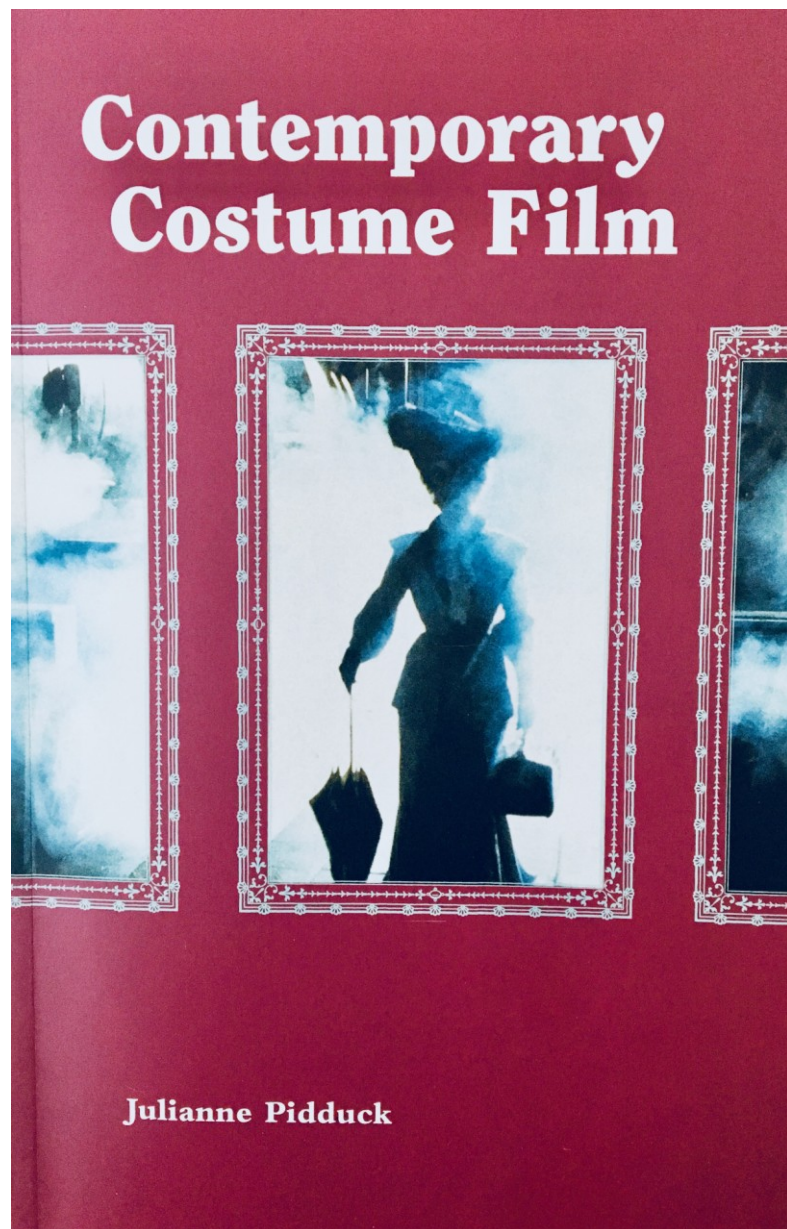
sagm@seznam.
CZ

7. 3. 2018

**PIDDUCK, Julianne (2004):
Contemporary Costume Film.
London: BFI.**

- Analýza historických kostýmních dramát (90. léta) pomocí vybraných motivů a obrazů, které se v nich pravidelně vyskytují.
- **Dvě části**
 - První se věnuje prostorům v kostýmních dramatech (domy, krajiny, plesy, cesta na jih, žena za oknem)
 - Druhá se zabývá filmy, situacemi a postavami které žánrovou kategorií dekonstruuji
- Klíčové pojmy jsou **prostor a pohyb**
 - >> Pojem Gillesse Deleuze **obraz-pohyb**

Historické kostýmní drama

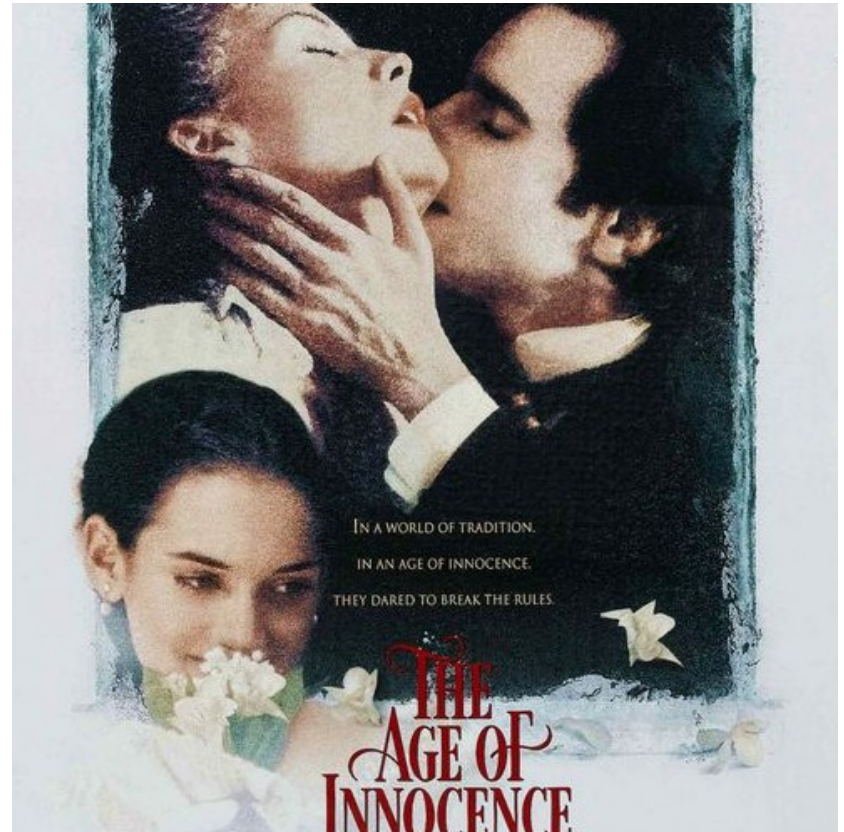
- Historický kostým – napomáhá rekonstrukci konkrétní éry nebo epochy, ale také do jisté míry odráží současnost; a to formou zažitých stereotypů a představ týkajících se vzhledu konkrétních historických postav.
- “Archeologická” přesnost není cílem. Látky vždy vypadají jinak na idealizovaných statických vyobrazeních a jinak se chovají při pohybu.
- Dobový kostým - jako amalgám spojující historický vizuální detail a současný střih, úpravu a způsob nošení.
- Proto tento druh kostýmu často pracuje formou část za celek a užívá výrazných symbolů a signálů, které samy o sobě zvládnou celý oděv ukotvit v konkrétním historickém období anebo v našich ustálených představách o vzhledu dané éry.

Kostým v historickém dramatu

Dívání se **SKRZ** šaty **NA** postavu

Dívání se **NA** šaty, **nikoliv** postavu

Heritage cinema

- Kinematografie národního dědictví
- První vlna od počátku 80.let v britské kinematografii - *Ohnivě vozy* (1981), *Pokoj s vyhlídkou* (1985), *Cesta do Indie* (1984) – zhruba do poloviny 90. let (1995 – tv minisérie *Pýcha a předsudek*)
- Zprvu omezeno na britskou kinematografii, postupně užíváno jako transnacionální paradigma
- Termín, který zastřešuje způsoby, jimiž se různé národní kinematografie a v různých okamžicích obracejí do minulosti
- Často adaptace literatury chápané jako klasické; tato vazba filmům automaticky propůjčuje vysoký kulturní status
- Romantizovaná a spektakulární vize minulosti
- Přírodní scenérie
- Specifická forma pastiše

Levicová kritika heritage cinema

- Nejvýrazněji HIGSON, Andrew (1996): *The Heritage Film and British cinema*
- Nekritická transformace národní minulosti do kulturní komodity
- Nostalgické obrazy ze života vyšších tříd a vytěsnění některých tříd, ras a etnik
- Únik z thatcherovské Anglie do idealizované verze minulosti
- Nezdravá obsese historickými detaily, dekorem, kostýmy; v důsledku oslabuje možnou subverzi narativu
- Také kritika z praxe; filmy vymezující se proti režimu jsou zasazené v současnosti, namísto romantické zápletky nabízejí sociálně kritický nebo politický děj – např. *Moje krásná prádelnička* (1985, Stephen Frears)
- “Laura Ashley Cinema”

Pýcha a předsudek (2005, r. Joe Wright)

- Světové tržby 120 milionů USD (nejúspěšnější heritage film v historii)
- Koprodukce Working Title, Studio Canal (Fr) a Focus Features (USA)
- 90.léta 20. století – Velká Británie pod vládou Tony Blaira zažívá “re-branding”; tedy místo země zmítané vleklou sociální krizí nastupuje obraz Anglie jako příjemného místa k životu; umění a popkultura se na tomto obratu výrazně podílejí
- “Cool Britannia” filmy = primárně produkce Working Title (např. *Čtyři svatby a jeden pohřeb*, 1994; *Notting Hill*, 1999; *Deník Bridget Jonesové*, 2001; *Láska nebeská*, 2003)
- *Pýcha a předsudek* jako ideální heritage film pro “Cool Britannia”
- Místo strnulého konzervativismu, vyjádřeného statickým pikturním stylem, nastupuje invenční spektakularita – jízdy kamery, zdvojené rámování, fluidní střihy

Kostým Lizzie Bennetové

Kostým Lizzie Bennetové

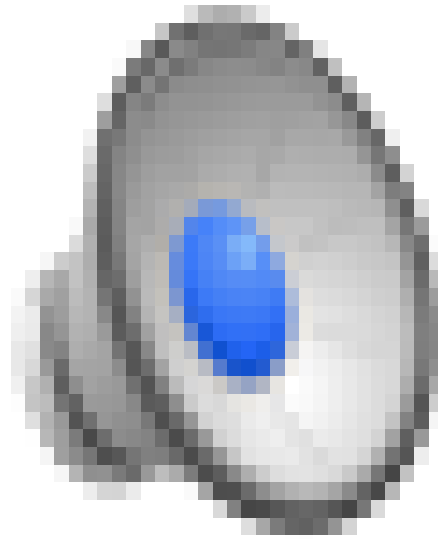
- Vyjadřuje příklon k větší mobilitě filmového stylu
- Její šaty odpovídají spíše současným střihům než empírové linii (kromě šatů na plese v Netherfield Park)
- Androgynita a tomboy
- Lizzie jako kombinace moderní hrdinky a postavy z románu Jane Austenové

Lizzie Bennetová – 1940, 1995

Věk nevinnosti – videoesej

Marie Antoinetta

USA 2006

r. Sofia Coppola,
kostýmy: Milena
Canonero, Manolo
Blahnik

- Marie Antoinetta jako revoluční figura ve smyslu vědomí si důležitosti osobního vzezření
- Subverzivní užití módy pro potřeby historického velkofilmu

V případě *Marie Antoinetty* slouží reálná historická postava jako komentář k současnosti.

Děje se tak prostřednictvím hudby (postpunkové a novoromantické songy), herectvím (akcent východního pobřeží USA), zcizujícími efekty (Kirsten Dunst pohlíží přímo do kamery), lakoničností dialogů (pikturální narace) a kostýmy (střihově šaty odpovídají, avšak barevná škála nekopíruje typické barvy Bourbonů).

Marie Antoinette - ukázka

- Kolekce bot z dílny Manolo Blahnika ušitá speciálně pro film vs pohozené Conversky
- Objekty vytržené ze své přirozené temporality a ledabyle položené vedle sebe mají potenciálně explozivní a podvratný charakter >> jeden z nejčastěji citovaných a zároveň napadaných výjevů v *Marii Antoinettě*
- Který z objektů v tomto záběru je vlastně bližší naší době? Basketbalová obuv z roku 1917 nebo boty z dílny současného oslavovaného návrháře?

Křídla vášně

r. Iain Softley

Kostýmy: Sandy Powell

- Adaptace románu Henryho Jamese
- “Je to moderní adaptace, rozhodně ne upnutá a sešňerovaná... kostýmy jsou mnohem víc sexy.“ (Iain Softley)
- Vlna otevřeně sexualizovaných heritage filmů ve druhé polovině 90. let

A couple with
everything but money.

An heiress with
everything but love.

A temptation
no one could resist.

THE
WINGS OF THE DOVE

MIRAMAX FILMS PRESENTS A RENAISSANCE FILMS PRODUCTION
HELENA BONHAM CARTER MICHAEL GAMBON ALEX JENNINGS CHARLOTTE RAMPING MICHELLE GUSH
IAIN SOFTLEY DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY SANDY POWELL COSTUME DESIGNER TONY JAWAY EXECUTIVE PRODUCERS JOHN DEARDORF AND ANTHONY M. PERAZZINI PRODUCED BY JUDY WISNITZMAN AND PAUL THURMER

Post-heritage cinema?

- Vlna filmů tematizujících různé formy sexuality
- Životopisné filmy se věnují spíš psychosexuálním aspektům než uměleckým nebo politickým zásluhám
 - *Zamilovaný Shakespeare, Královna Alžběta, Quills, Vášeň a cit*
- Přímá tematizace vztahu fyzického těla a limitujících společensko-politických podmínek
 - *Piano, Portrét dámy, Washington square, The House of Mirth*
- Sexuální probuzení a smyslná poblouznění v prostoru Jižní Evropy
 - *Kam se i andělé bojí vstoupit, Křídla vášně, Portrét dámy*
- Queer redefinice
 - *Maurice, Mansfieldské panství, Bostoňané, Oscar Wilde*

- Žánrový hybrid – heritage “noir”
- Dva protipóly ženství – hlavní hrdinka Kate Croy jako vypočítavá femme fatale versus panensky čistá Milly
- Kostým – genderová ambivalence a temné barvy Kate versus pastelově a zářivě laděná Milly

Kostým Kate Croy versus Milly

Kostým - Itálie

